

Тло університету

ВЧОРА • СЬОГОДНІ • ЗАВТРА інформація

Відбулося чергове засідання комітету ЛКСМУ університету. На ньому було заслухано питання «Завдання комсомольської організації ОДУ, які випливають з рішень Пленуму ЦК ВЛКСМ про обмін комсомольських документів» (інф. секретар комітету комсомолу В. Шибуняев).

На засіданні також було затверджено новообраних комсоргів факультетів.

Вчора у виставочному залі Спілки художників відбулась творча зустріч членів Спілки художників, співробітників кафедри теорії та історії держави і права, студентів юри-

дичного факультету. З цікавою доповіддю «Гуманізм в образотворчому мистецтві високого Відродження» виступив професор О. В. Сурилов.

Вечір студентів V курсу фізичного факультету відбудеться 24 листопада.

Відбулося засідання гуртка історії СРСР. Перед гуртківцями-істориками виступила старший науковий співробітник обласного держархіву Н. І. Поглубко. Вона розповіла про використання документальних матеріалів архіву у науково-дослідній роботі і народногосподарських цілях.

Нещодавно в Київському держуніверситеті ім. Т. Г. Шевченка відбулася VII Міжреспубліканська конференція НСТ психологів. У роботі конференції брали участь представники вузів Києва, Москви, Тбілісі, Полтави, Новгороду, Вільнюса, Ташкента та інших міст Радянського Союзу. Наш університет представляли студенти філологічного факультету І. Васильєва і О. В'язовська, які представили свої роботи, виконані під керівництвом професора Д. Г. Елькіна.

Під час конференції працювало вісім наукових секцій, робота яких проходила на високому науковому рівні. Цікаві полемічні доповіді були прочитані на таких секціях, як «Соціальна психологія», «Мова і мислення», «Мотивація поведінки людини», «Мімічні процеси».

На конференції було переобрано Всесоюзну Раду НСТ психологів, головою якої обрано студента МДУ ім. М. В. Ломоносова Джафарова. Слід відзначити чітку організацію конференції і теплий прийом, виявлений її учасникам студентами та викладачами КДУ.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНИ І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 34 (1170)

22 листопада 1974 року.

Ціна 2 коп.

ПОРТРЕТ ДЛЯ ПЕРШОЇ СТОРІНКИ

Користується повагою товаришів комсорг II курсу фізфаку Ігор Нікора. Успішно навчається та бере активну участь у громадському житті факультету і університету.

ПРОФСПІЛКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

19 листопада у великому актовому залі відбулася звітно-виборна конференція профспілкової організації університету.

З доповіддю про роботу профкому за звітний період виступила голова профкому доцент В. Г. Грановська.

Делегати конференції заслухали також звіт ревізійної комісії профкому. З доповіддю з цього питання виступив голова комісії доцент І. В. Постика.

В обговоренні доповіді взяли участь: старший інженер по техніці безпеки В. Д. Волошановський, голова профбюро філологічного факультету доцент Є. І. Пегрєєва, комендант гуртожитку № 5 Н. І. Цисар, студент другого курсу географічного факультету В. Лесницький, член профбюро біологічного факультету В. М. Малаховська, студент другого курсу юридичного факультету Л. Богуславський, старший нау-

ковий співробітник НДС'у В. І. Шилов, член профкому, професор А. І. Дюміна, перший проєктор університету професор Д. І. Поліщук, секретар парткому доцент Л. Х. Калуст'ян.

Делегати конференції заслухали і затвердили звіт мандатної комісії. Його зачитав голова комісії доцент О. Н. Софронков.

У роботі конференції взяла участь і виступила з промовою голова обласного комітету спілки робітників освіти, вищої школи і наукових закладів Н. О. Дубовик.

Конференція прийняла відповідне рішення. На конференції обраний новий склад профкому університету.

Відбулося організаційне засідання знов обраного профкому. Головою профкому обрано старшого викладача кафедри наукового комунізму В. І. Світличного, його заступником — Юрія Красавіна.

Ленінський залік є постійною всеохоплюючою формою комсомольських організацій вузів по комуністичному вихованню молоді. Він спрямований на всебічний розвиток ініціативи комсомольських груп, конкретизацію комсомольської роботи, на підвищення вимогливості у колективі групи до кожного комсомольця, — до його навчання, громадської роботи, політичного і культурного рівня.

Комітет ЛКСМУ нещодавно розробив і затвердив «Положення» про Ленінський залік в комсомольській організації.

має на меті об'єктивний аналіз всієї роботи комсомольця протягом року, виконання ним взятих зобов'язань, складання політзаліку і т. ін. результати атестації знаходять своє відображення в характеристичній комсомольця.

Член ВЛКСМ вважається склавшим Ленінський залік на

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЛЕНІНСЬКИЙ ЗАЛІК

ЕТАПИ ЗАЛІКУ

Згідно Положення, Ленінський залік в університеті проводиться в три етапи.

I етап (вересень 1974 р. — лютий 1975 р.) — прийняття зобов'язань в групах (особистих і групових).

У студентських комсомольських групах беруться зобов'язання по учебній роботі (успішність і учебна дисципліна), по науковій роботі, по вивченню марксистсько-ленінської теорії, по практичній громадсько-політичній діяльності.

У групах аспірантів і співробітників приймаються зобов'язання по виробничо-технічній роботі (співробітники) або виконання аспірантського плану (аспіранти), участі в науковій роботі кафедри, лабораторій і т. ін., по вивченню марксистсько-ленінської теорії в мережі політосвіти.

Особисті і групові зобов'язання заносяться в «Щоденник» комсорга. У «Щоденнику» ведуться протоколи зборів, відбиваються всі показники діяльності групи.

У всіх комсомольських групах I курсу перший етап завершується Ленінським уроком «Завдання Спілок молоді». На II—V курсах,

ків перший етап Ленінського заліку завершується комсомольськими зборами, на яких підводяться підсумки діяльності комсомольської групи, кожного комсомольця.

II етап (лютий 1975 р. — червень 1975 р.) — періодичний звіт комсомольців про хід виконання прийнятих зобов'язань.

Проводиться політзалік у комсомольських групах з актуальних проблем внутрішньої і зовнішньої політики СРСР, міжнародного молодіжного руху, історії партії і комсомолу. Політзалік складає кожний комсомолец комісії, до якої входять викладач суспільних наук, агітатор групи, представники громадських організацій факультету.

Завершується II етап груповими комсомольськими зборами, присвяченими підсумкам літньої екзаменаційної сесії.

III етап (липень 1975 р. — лютий 1976 р.) — підведення підсумків роботи комсомольських груп по виконанню взятих зобов'язань в процесі громадсько-політичної атестації кожного комсомольця і в ході звітно-виборної кампанії в групах.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА АТЕСТАЦІЯ

«відмінно» при умовах виконання ним учебного плану на «добре» і «відмінно», активної участі в науковій роботі, глибокого вивчення марксистсько-ленінської теорії, значних успіхів у громадсько-політичній діяльності.

Член ВЛКСМ вважається склавшим Ленінський залік при умовах: виконання ним учебного плану, участі в науковій роботі, старанного вивчення марксистсько-ленінської теорії, участі в громадсько-політичній роботі.

При атестації групового, курсового, факультетського активу група приймає рекомендації по оцінці його роботи. Остаточну громадсько-політичну атестацію активіста дають керівні комсомольські органи, враховуючи при цьому підсумки роботи в Ленінському заліку очолюваного ним колективу. (Атестація групового активу — комсоргів, старост, профоргів — проводиться курсовим бюро і т. д.)

Атестаційні характеристики обговорюються і затверджуються комсомольськими зборами групи (персонально на кожного комсомольця).

Повний звіт про підсумки діяльності комсомольської організації формується в Ленінському за-

ліку подається в комітет ЛКСМУ ОДУ за підписами секретарів бюро ЛКСМУ факультетів.

Хід Ленінського заліку контролюють і спрямовують на факультетах оглядові комісії. Комісії створюються факультетськими бюро ЛКСМУ разом з партбюро. До складу групової комісії входять агітатор групи, викладач суспільних наук, комсорг, староста, профорг групи, член курсового бюро ЛКСМУ.

ЛЕНІНСЬКИЙ ЗАЛІК І СОЦІАЛІСТИЧНЕ ЗМАГАННЯ

Соціалістичне змагання в комсомольській організації ОДУ є складовою частиною соціалістичного змагання всього колективу університету і проводиться в рамках Ленінського заліку.

Соціалістичне змагання комсомольських груп організовується з метою активізації діяльності колективу, кожного комсомольця у справі виховання комуністичного ставлення до праці, вирішення учебно-наукових питань, завдань у підготовці висококваліфікованих, на рівні сучасних вимог спеціалістів.

Соціалістичні зобов'язання груп як складова частина соціалістичних зобов'язань колективів курсів, факультетів, лабораторій і т. ін. приймаються в ході I етапу Ле-

нінського заліку на комсомольських зборах групи.

ЛЕНІНСЬКИЙ ЗАЛІК І ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ

Складовою частиною Ленінського заліку є громадсько-політична практика студентів, на необхідність якої було вказано XVII з'їздом ВЛКСМ. ГПП — це система заходів, що включає як факультативні лекції і семінари, так і всю сукупність основних напрямків і форм комсомольської роботи, які використовуються з метою одержання кожним комсомольцем університету необхідних теоретичних знань і практичних навиків по веденню громадсько-політичної роботи, диференційовано по роках навчання, з урахуванням специфіки факультету. ГПП є школою громадсько-політичної роботи, яку повинен пройти кожний студент ОДУ.

Основними напрямками ГПП в комсомольській організації ОДУ є організаційно-масова, лекційно-пропагандистська і громадсько-корисна робота. ГПП проводиться комсомольською організацією ОДУ в рамках Ленінського заліку. Результати ГПП враховуються при громадсько-політичній атестації комсомольця і входять в оцінку його діяльності по Ленінському заліку.

НА ДОПОМОГУ УЧБОВОМУ ПРОЦЕСУ

Зараз ніхто не розглядає атестацію як новаторство в учбовому процесі.

Атестація повністю себе виправдала. Викладачі правильно оцінили її як ще одну важливу можливість постійного контролю за освоєнням знань студентами, який забезпечує зворотний зв'язок в учбовій роботі, якого так не вистачало у вузівському учбовому процесі.

Викладачі кафедри психології вбачають в атестації один із надійних шляхів контролю за поточною успішністю студентів.

Попервах суперечки викликали питання про те, як повинен організуватися контроль за освоєнням знань в умовах читання лекційного курсу, зокрема, в аудиторії, кількість якої понад сто чоловік.

У ході постійних дискусій виникла ідея проводити атестації в умовах тест-опитування, яке дає можливість швидко, на протязі 5—10 хвилин оцінити ступінь засвоєння цілого ряду розділів курсу.

Наші викладачі випробували проведення коротких письмових робіт, у яких студенти висвітлювали 1—2 питання, але досвід показав, що широта обсягу матеріалу, коли проводиться опитування такого роду, багато втрачає.

Тоді було вирішено запропонувати студентам для швидкого портивного опитування у порядку атестації спеціально складені карточки, у яких би знайшов відображення цілий ряд питань — не менше чотирьох — з різних розділів прослуханого і самостійно вивченого матеріалу.

Складання карток об'єднало зусилля викладачів, які читають курси на різних потоках — гуманітарних і природничих факультетах. Були підготовлені комплекти карточок для всіх атестацій на денному і вечірньому відділеннях з максимально багатограними питаннями: кожний комплект становить не менше 20—25 карточок, питань в яких не повторюються в одному і тому ж виді.

Відповідаючи на поставлене запитання, студент в одному випадку повинен дати визначення певного поняття, формулювання, в другому — у дане речення вписати пропущені терміни, доповнити пункти у запропонованій кла-

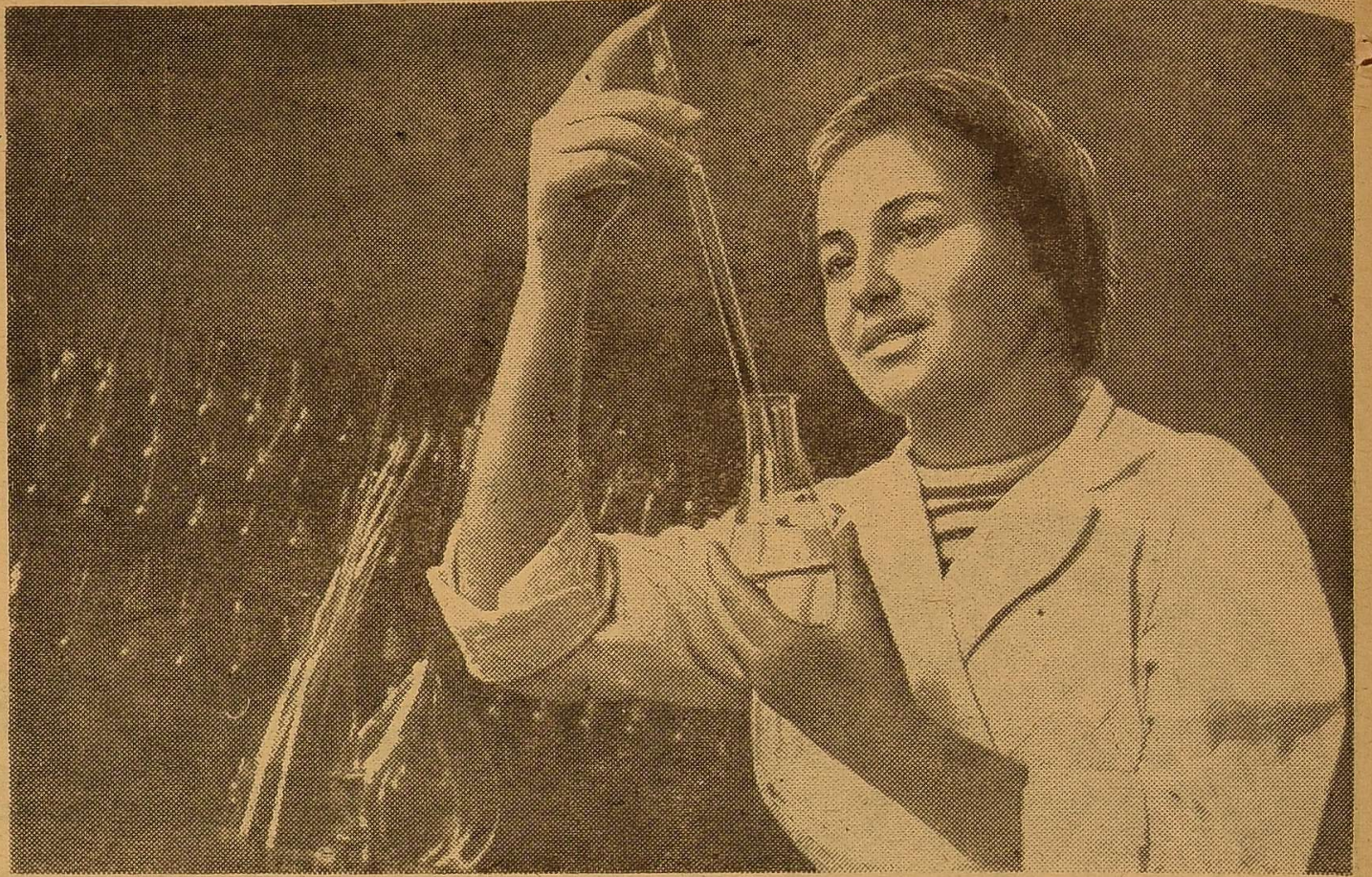
сифікації і ін.

Якщо студент відповідає на всі 4 питання карточки, то оцінка його — «5», якщо на 3 питання дана правильна відповідь — «4», якщо на 2 питання — оцінка «3», якщо ж відповідь дана на одне питання, або ні одне питання не висвітлене, оцінка — «2».

Звичайно, що в змісті карточок враховується специфіка курсу, який читається на тому чи іншому факультеті, його мета, так що карточки не стандартні для студентів різних факультетів.

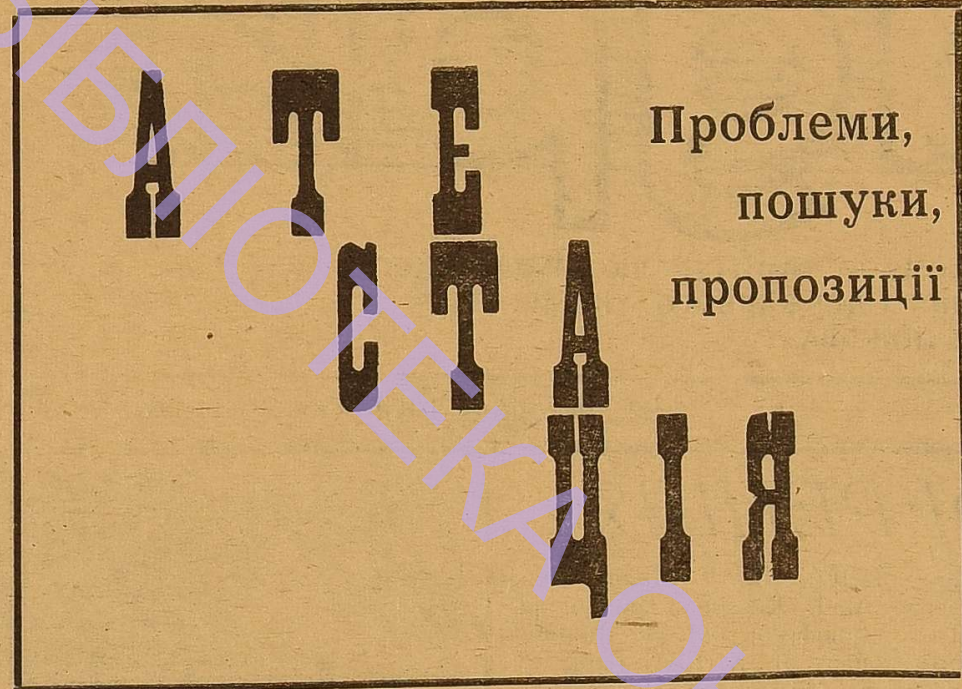
І зміст карточок, і характер питань були предметом спеціального обговорення на кафедрі.

Як свідчить досвід проведених атестацій, зокрема останньої, яка проводилася на вечірньому відділенні історичного, філологічного, географічного, біологічного факультетів, таке тест-опитування себе виправдує в умовах лекційної

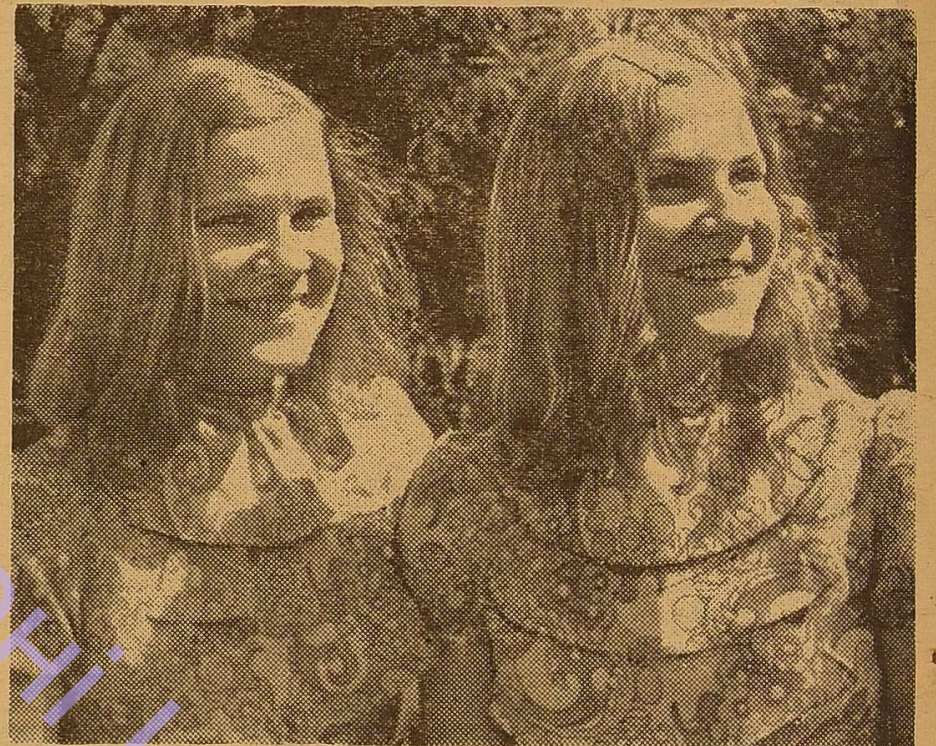
Любить хімію лаборант кафедри аналітичної хімії Варя Цветкова. Успішно поєднує вона навчання з роботою. Варя — студентка III курсу вечірнього відділу хімфаку.

Фото О. ЛЕВІТА.

Проблеми,
пошуки,
пропозиції

РЕПОРТАЖ

Успішно склали першу атестацію студенти I курсу геолого-географічного факультету сестри-близнята Тетяна (зліва) і Галина Красови.

Фото О. ЛЕВІТА.

форми занять.

Позитивною обставиною при такій формі контролю є і те, що перевірка результатів не вимагає великої витрати часу викладача.

Атестація — важливий момент учбового процесу, який вимагає до себе постійної уваги. Методичне удосконалення атестації, обговорення її результатів на різних рівнях дозволить творчо удосконалити цю форму контролю.

Т. КОЗИНА,

доцент кафедри психології.

Ми стали „дорослими“

Пам'ятаю свій перший курс. Ми, троє дівчат, стоїмо у коридорі біля вікна і обмінюємось думками. Кожній трохи страшно, кожна з трепетом думає про наступну сесію. «Як би хотілося бути зараз на четвертому курсі!» — говорить одна. Нам здається, що четвертий курс — це щось недосяжне — справжня «дорослість».

...Швидко пролетіли шість сесій, багато атестацій, колоквіумів, лекцій.

Ми, як і раніше, хвилюємось на екзаменах, як і раніше, складаємо атестації, але, мабуть, стали трохи солідніші і інакше відносимось до подій студентського життя.

Проїшла перша в цьому навчальному році атестація. Раніше дехто із нас сприймав її, як страшний сон, безладно «щось» вчили і «якось» складали. А поступово ми почали більш вдумливо відноситись до атестацій, зрозуміли їх користь і необхідність, та й самі атестації набули стабільності, стали цікавішими. Наприклад, атестація з методики викладання математики полягала в тому, що студенти одержували питання, на які вдома давали відповіді і потім здавали свої роботи на перевірку. Мали можливість користуватися додатковою літературою, висловлювали свою особисту думку з деяких питань. Тому роботи більшості студентів виявлялися цікавими і змістовними.

Багато користі принесла атестація з методів наблизених обчислювань. Протягом семестру студенти пишуть кілька робіт з даного предмета. Як правило, повна частина студентів у відведені для робіт строки не вкладалися. Не початі роботи відкладалися до сесії. Атестація мобілізувала багатьох студентів, тому що оцінка не виставлялася без зданої своєчасно роботи.

Цікаво задумана атестація з порівнянь математичної фізики. Студенти одержують на лекціях ряд задач, які повинні продумати вдома, а потім пишуть контрольну роботу по цих задачах. Це примушує систематично вчити лекційний матеріал і самостійно розбирати задачі.

Проводився колоквіум по функціональному аналізу. Студенти, які успішно склали його, на іспиті не будуть складати теми, виснені на атестації. Це значною мірою полегшує підготовку до сесії.

На жаль, ще не всі студенти зрозуміли важливість атестації. На першу атестацію деякі товариші не з'явилися без поважних причин. Можливо, це пояснюється тим, що не вистачає часу, перебуваючи в заліковий метод — атестований — не атестований. Випробували і те і інше. Конкретний досвід показав, що залікова система не дає можливості чітко диференціювати знання студентів, а значить не виконує своєї основної функції — сигналізувати і викладачу, і самому студенту про рівень оволодіння курсом, і

ФОРМИ І МЕТОДИ

З ДОСВІДУ ПРОВЕДЕННЯ

Ще не затихли в аудиторіях суперечки у зв'язку з атестацією, ще не встановився єдиний погляд на методику поточного контролю за успішністю студентів, але життя уже висунуло свій вердикт: так, це необхідно, це співзвучно з вимогами часу, з завданнями, поставленими партією перед вищими навчальними закладами по удосконаленню підготовки молодих спеціалістів.

Тепер уже всім відомо: атестація — це не іспит, не залік, не твір, який ти повинен написати в аудиторії тричі на семестр. Атестаційна оцінка з'являється в результаті попереднього диференційного поточного контролю за успішністю і сама собою, очевидно, не повинна викликати додаткових випробувань студентів. Це як оцінка у середній школі за чверть, яку введено на основі поточного опитування учнів.

Досвід минулих років дав відповідь і на інше питання, на якому неодноразово сходились шпани: чи слід по підсумках атестації ставити оцінку за п'ятибальною системою, а може застосувати заліковий метод — атестований — не атестований. Випробували і те і інше. Конкретний досвід показав, що залікова система не дає можливості чітко диференціювати знання студентів, а значить не виконує своєї основної функції — сигналізувати і викладачу, і самому студенту про рівень оволодіння курсом, і

як наслідок — про підготовленість до іспиту. Поточна оцінка знань і сама атестація студента по п'ятибальній системі, навпаки, відповідає цій вимозі.

Є ще одне питання, пов'язане з оцінкою знань під час атестації. Це питання, як враховувати одержані на атестації оцінки під час проведення екзамену з прочитаного курсу в кінці семестру. Думки розходяться. Дехто вважає: студенту, який одержав «тричку» на атестації, не можна на іспиті ставити «п'ять». Думається, що це не вірно. Одержавши сигнал про недостатній рівень знань, студент може і повинен повернутися до вивченого раніше і підготуватися до іспиту більш ретельно. І якщо він на іспиті відповідає на «відмінно» не тільки на питання, які є в білеті, але й на ті, за які він на атестації одержав «три», йому треба ставити відмінну оцінку.

Таким чином, з атестацією все зрозуміло, але виникають нові питання, пов'язані з поточним контролем успішності. Очевидно, на жодному факультеті не виникає труднощів з контролем успішності на семінарських та практичних заняттях. Там він завжди існував і атестаційна оцінка з іноземної мови, наприклад, є підсумковою за кілька занять.

Інша справа, коли поточний контроль треба здійснювати викладачу, який читає курс лекцій, коли

студентам повідомляється якась сума знань, а методика читання лекцій, яка встановилася, не передбачає зворотного зв'язку зі студентами. Коли в цьому випадку проводити поточний контроль, в якій формі втілювати? Які завдання він має виконувати?

Якщо з семінарськими і практичними заняттями все гаразд, то методика здійснення поточного контролю з лекційних курсів має, очевидно, змінюватися в залежності від характеру і завдань самого курсу. Неможливо дати один методичний рецепт для всіх факультетів. Що припустимо для природничих факультетів, може стати суперечним для гуманітарних. Без сумнівно одне: як на тих, так і на інших слід вести методичний пошук, комбінувати різні методи перевірки знань студентів, не закріплюючи директивно привілеї за якимось одним з цих методів.

На кафедрі історії СРСР вже в цьому учбовому році проблеми поточного контролю розглядалися кілька разів. Машинний метод перевірки у тих масштабах, як це може бути здійснено, наприклад, на механіко-математичному або фізичному факультетах, для істориків неможливий.

Але оволодіння конкретним історичним матеріалом передбачає знання хронології. І ось тут, думається, машинний метод може бути застосований. З одного боку

ВЧИТЕЛЬ І УЧЕНЬ

ОСНОВА ПЕРВИННОГО ПОШУКУ

Досвід організації науково-дослідної роботи студентів і викладачів на кафедрі біохімії Одеського держуніверситету на протязі 1964—1974 рр. свідчить перш за все про можливість виконання експериментальних розділів планової тематики кафедри головним чином силами студентів і аспірантів. У якійсь мірі це була і необхідність, так як доценти й інші викладачі кафедри зайняті підготовкою нових лекційних курсів і занять, а невелика кількість старших лаборантів забезпечувала підготовку практичних занять і звітної документації по учбово-виховній роботі.

Ми звели до мінімуму відрядження студентів на виробничу і переддипломну практику в науково-дослідні чи академічні інститути і залишаємо їх працювати на кафедрі з 1-го курсу (в окремих випадках з 8—9 класів) до виконання дипломної роботи. Тему науково-дослідної роботи студенти одержують наприкінці третього семестру і виконують її за 3—3,5 роки під керівництвом одного і того ж викладача. При цьому студенти обов'язково виконують поточний розділ планової наукової роботи свого керівника. А так як вся кафедра виконує на протязі п'яти років одну загальну важливу тему, всі студенти також ведуть наукові дослідження в одній галузі біохімії. У плані наукових досліджень кафедри студентам викладається профілюючий спецкурс (VII семестр) і виконуються госпдоговірні теми, на які зараховуються за оплатою на 2—3 місяці в семестр студенти, які виявили велику праездатність в роботі на кафедрі і добру успішність в університеті.

Підготовка студентів до науково-дослідної роботи починається на I—II курсах і складається з двох розділів. По-перше, знайомство з основним колом наукових інтересів кафедри при знайомстві з реферативним журналом чи при перекладі окремих статей, а також при виготовленні нових таблиць чи стендів до лекцій з профілюючих спеціальних курсів. По-друге, оволодіння основними тех-

нічними і лабораторними прийомами, що застосовуються у науковій роботі на кафедрі.

Оволодіння методикою, необхідною для виконання теми, починається з III курсу і завершується на IV курсі виконанням курсової роботи методичного характеру. На цьому етапі студенти мають уже серйозний досвід лабораторної підготовки, чому так сприяє їх самостійне оволодіння сучасними методами дослідження на великому спецпрактикумі з біохімії. Виконання основної теми НДРС співпадає з періодом двомісячної виробничої практики після IV курсу і продовжується на протязі всього V курсу, закінчуючись представленням трьох екземплярів дипломної роботи, яка містить статистично оброблені результати досліджень. При цьому ми намагаємось, щоб вся робота по оформленню дипломної виконувалась студентами самостійно. В окремих випадках студенти навіть самостійно друкують свої наукові роботи на кафедральних друкарських машинах.

При такій постановці НДРС вирішальним фактором успіху є участь наукових керівників-викладачів кафедри у проведенні експерименту і врахуванні його результатів. Досвід нашої кафедри показує, що черговий лаборант не може замінити викладача і кваліфіковано допомогти студенту, коли в останнього «дослід не виходить», особливо якщо причина невдачі не в приладах. Присутність викладача, співавтора виконуючого дослідження, його участь у роботі, особливо безпосередня, «в халаті», психологічно впливає на студента, підвищує інтерес до роботи. Спільна з своїм учителем науково-дослідна робота студента є високою формою виховання високих моральних якостей у молодого дослідника.

ПЕРСПЕКТИВА

Комплексні наукові дослідження стають необхідністю не лише в академічних і науково-дослідних інститутах, але й в університетах. Цьому сприяє, перш за все, планування однієї науково-дослідної теми для кафедри. Враховуючи участь великих груп студен-

тів-фуркантів кафедри у виконанні загальнокафедральної теми, створюється можливість формування студентських науково-дослідних груп, які виконують розділи цієї теми. Практично кожний викладач кафедри має дві чи три групи студентів (IV і V курсів), які допомагають виконувати доручений йому розділ теми.

Досвід нашої кафедри показав цілеспрямованість доручення загального наукового завдання зразу кільком студентам. При цьому ми враховували такі обставини. По-перше, один студент не в змозі виконати весь обсяг експерименту, який одночасно проводиться на порівняльних групах тварин. По-друге, таким чином вирішується проблема «негативного результату експерименту». Тепер негативний результат не заважає відсутністю даних для дипломної роботи, так як кожному студенту малої науково-дослідної групи керівник доручає для подальшої розробки в дипломну роботу такі фрагменти виконаного студентською науково-дослідною групою дослідження, які представляють інтерес для захисту. І дійсно, у тих викладачів, які перейшли на новий метод організації науково-дослідних груп студентів, негативні результати експериментів стали звичайним явищем.

З педагогічної точки зору організація науково-дослідної студентської групи також має чимало переваг. Це і спільне обговорення студентами первинних результатів експерименту зразу ж після його закінчення. Це і взаємодопомога у проведенні досліду і в математичній обробці його результатів. Це і велика мобілізуюча і дисциплінуюча обстановка науково-дослідної роботи студентів на кафедрі.

На закінчення необхідно підкреслити, що лише три підбори на кафедрі добросовісних студентів, попередньо заохочуючи їх до всіх видів роботи, яка проводиться на кафедрі, зразкової трудової дисципліни студентів і викладачів і головним чином при умові спільної роботи «за одним лабораторним столом» учителя і його учнів НДРС стає головною силою у виконанні наукової роботи кафедри.

А. Я. РОЗАНОВ,
професор.

Звітно-виборна кампанія на фізичному завершилась. Вона пройшла у дусі принципності і високої комсомольської активності. На групових, курсових, факультетських зборах обговорювалися найбільш важливі питання нашої роботи, відзначалися її позитивні сторони, принципово, по-товариськи викривали недоліки.

Варто відзначити високий рівень комсомольських зборів на другому і четвертому курсах. Секретарі комсомольського бюро цих курсів Ігор Нікора та Люда Кузьміна приділили багато уваги проведенню як групових, так і курсових зборів.

З виступів комсомольців відчувалося, що їх по-справжньому турбують стан комсомольської роботи на факультеті, виконання доручень їх товаришами.

Добре пройшли збори і у наших «новобранців» — першокурсників. Вони цікавилися станом комсомольської роботи на факультеті в університеті, вносили пропозиції, звергалися за допомогою. Секретарем бюро стала

тивної роботи. «Комсомольський прожектор» факультету є чи не одним з кращих в університеті. Та далеко не все у нас гаразд. Не перевелися ще на факультеті порушники учбової і комсомольської дисципліни. Нерідко можна зустрітися з безвідповідальним відношенням комсомольців до своїх студентських обов'язків. Тому новому складу комсомольського бюро треба докласти максимум зусиль, щоб люди такого типу не знаходили собі місця у нашій дружній, чудовій студентській сім'ї. Важливу роль у цьому повинні зіграти молоді комуністи.

Одна важлива деталь: всі студенти — комуністи факультету знаходяться на виборній комсомольській роботі. Тая Рижило — секретар комсомольського бюро п'ятого курсу, Віктор Красницький — начальник штабу «Комсомольського прожектора», Володимир Дорошенко — член комсомольського бюро факультету.

Хоча звітно-виборна кампанія вже завершилась, слід звернути

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

ВРАХОВУЮЧИ ВИМОГИ

Олександра Корчинська.

На всіх курсах вже приступив до роботи новий склад комсомольських бюро. Цей склад, у переважній більшості, ініціативний, бойовий. Сюди ввійшли комсомольці, які мають чималий досвід роботи з людьми.

Комсорги другого, третього і п'ятого курсів одностайно обрані на цю посаду повторно. Та і комсоргові четвертого курсу Сергію Маргацуку, як-то кажуть, досвіду не займати, — у минулому році він був членом комсомольського бюро факультету.

Завершальним етапом звітно-виборної кампанії на фізичному стали факультетські звітно-виборні збори. Десятки комсомольців звергалися з трибуни Великого актового залу до своїх товаришів з принциповою критикою, запитаннями, порадами. Із звітної доповіді, виступів комсомольців стало ясно, що рівень комсомольської роботи на факультеті за минулий рік значно зріс. Комсомольське бюро факультету багато уваги приділяло підвищенню активності і відповідальності комсомольців за доручену справу. Помітно підвищився рівень спор-

увагу на недоліки, які мали місце при організації і проведенні цього дуже важливого заходу. В першу чергу, це угупнення з боку комітету комсомолу університету. Візьму, наприклад, такий факт: на жодному з курсових комсомольських зборів на нашому факультеті не були присутні представники комітету комсомолу університету. Виявилось, що член комітету комсомолу Тамара Березнякова не знала про те, що відбувається за проведення звітно-виборних зборів на фізичному факультеті. А рішення про це було прийнято на засіданні комітету комсомолу ще у вересні.

Лише на звітно-виборних зборах факультету був присутній секретар комітету комсомолу Валерій Шибуняев.

Зараз перед комсомолом фізичного факультету, перед новим складом комсомольського бюро багато проблем. Ми докладаємо всіх зусиль, щоб гідно виконати накреслення XVII з'їзду ВЛКСМ, XXII з'їзду ЛКСМУ, щоб йти в ногу з вимогами часу.

О. ДЕМ'ЯНЧУК,
секретар комсомольського бюро фізфаку.

ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

АТЕСТАЦІЙ НА ІСТОРИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

— він акцентуватиме увагу студентів на основних вузлових подіях, примусить їх твердо знати хронологічну канву історичного процесу, з другого — прискорить сам процес перевірки знань. Машинний метод може бути використаний і для перевірки знання періодизації історичного процесу, найбільш важливих статистичних даних.

Природно, цей метод не може бути ні єдиним, ні головним, оскільки стосовно до історичної науки він не дозволяє виявити знання марксистсько-ленінської методології, головних причинно-наслідкових зв'язків між явищами, дати ґрунтовну і аргументовану критику буржуазних фальсифікаторів історії і інш. Для перевірки знань хронології і статистичного матеріалу можна широко застосувати перфокарти, що вже робиться на кафедрі історії СРСР. Цього року на істації входить у вжиток використання системи карток для поточної перевірки. Складаються вони в залежності від кількості студентів курсу у п'яти-шести варіантах. Можливе складання карток для кожної лекції, але, очевидно, краще з їх допомогою підсумувати вивчення певної теми.

На III курсі вивчення історії СРСР починається з Великої Жовтневої соціалістичної революції. З цієї теми було розроблено

16 варіантів карток. Кожна картка містить два питання, відповіді на які мають зайняти не більше п'яти-шести хвилин лекційного часу.

Перші питання передбачали виявити знання студентів з основних методологічних проблем теми, знання робіт В. І. Леніна, питань періодизації (наприклад, історичне значення Великої Жовтневої соціалістичної революції, ленінська оцінка міжнародного значення Жовтневої революції у роботі «Діяча хвороба «лівизни» в комунізмі», політичні, економічні і партійні завдання, поставлені В. І. Леніном у «Квітневих тезах», суть двовладдя, основні етапи більшовизації Рад, етапи аграрних перебудов у РРФСР у 1917—1918 рр. і інш.).

Відповіді на ці питання слід давати лаконічно, чітко, по можливості підрозділяючи їх на пункти. На це студенти і націлювалися при одержуванні карток. Попередньо сам викладач намагався витримати ці вимоги при викладанні матеріалу в лекціях.

Другі питання карток ставили завдання виявити знання хронології, головних статистичних цифр, процентних співвідношень, які мають принципове значення, чи інших питань, які потребують простих відповідей: «так», «ні» (наприклад: коли і на якому з'їзді була прий-

нята І Радянська Конституція? Який процент російського селянства становили у 1917 році бідняки? Чи ставилося у Квітневих тезах завдання націоналізації промисловості і банків та ін.).

У деяких питаннях була зроблена спроба ввести елементи програмованого навчання: питання подавалося у ствердливій формі, але вміщувало кілька відповідей, з яких тільки одна була вірною (наприклад, «Декларація прав народів Росії» була прийнята 2 листопада 1917 року... 12 січня 1918 року). При цьому перша дата була вірною, а друга була датою прийняття III Всеросійським з'їздом Рад «Декларації прав трудящого та експлуатованого народу». Досвід показав, що студенти і абітурієнти часто плутають ці дві декларації, хоч за змістом, завданнями і часом прийняття вони суттєво відрізняються одна від одної.

Одне з питань взагалі було розраховано на кмітливості, на знання історичного «фону» епохи: «Внаслідок продовольчої кризи робітники Москви восени 1917 року одержували «осьмушку» хліба в день. Скільки це буде у переводі на грами?» Правильної відповіді на це питання не міг дати ніхто, оскільки більшість студентів не знала, що основною одиницею ваги був не кілограм, а фунт.

Таким чином, контрольні питання мали конкретний характер і дозволяли всебічно прозондувати знання студента з теми, що вивчається. Розробляючи ці питання, викладач намагався уникнути стереотипності, активізувати процес мислення студентів. Крім контролю, переслідувалась також мета закріплення і осмислення пройденого матеріалу, виділення його найбільш головних «контурних точок».

Використання летючої контрольної перевірки по картках, природно, не є єдиним можливим засобом поточного контролю успішності, а навпаки, передбачає чергування його з іншими формами.

Одним із важливих аспектів самостійної роботи студентів є робота над працями класиків марксизму-ленізму. Фронтальна перевірка домашніх конспектів рекомендованих праць чи знов таки лепюча контрольна робота з цих праць в аудиторії допомагає, з одного боку, стимулювати, а з другого — перевіряти самостійну роботу студентів дома, вміння конспектувати, виділяти найбільш головні положення і висновки. Така форма контролю також вже застосовувалась в цьому році викладачами кафедри на першому і третьому курсах.

Очевидно, не слід забувати і таку опробовану форму контролю

(та й не тільки контролю, але й узагальнення і закріплення матеріалу, що вивчається), як колоквиуми з обговоренням рефератів, розбором головних аспектів теми і інш.

Досі ми говорили про форми масового контролю за поточною успішністю. Але це не виключає, а передбачає і чергування їх з індивідуальними формами контролю у вигляді бесід та опитувань під час консультативних годин, перевірок конспектів лекцій і рекомендованої літератури.

Думається, що індивідуальне опитування під час лекційних годин (навіть по два-три чоловіки) з виставленням оцінки не практичне і веде до нерационального витрачання аудиторного часу. Індивідуальне опитування слід повністю перенести на семінарські і практичні заняття і консультативні години.

Такі деякі попередні висновки, які можна зробити сьогодні на основі першого досвіду проведення поточного контролю на історичному факультеті.

П. НЕКРАСОВ,
доцент,
О. ГОНТАР,
старший викладач
кафедри історії СРСР.

МЕРИДІАН ДРУЖБИ

Вся прогресивна молодь 17 листопада відзначила Міжнародний день студентів. Мабуть, не всі знають, чому саме цю дату вважають днем солідарності студентів усіх країн.

На честь Міжнародного дня студентів в університеті відбувся урочистий вечір солідарності. У ньому взяли участь представники земляців

студентів, які навчаються в університеті. На вечорі студенти різних країн продемонстрували прагнення молоді всіх континентів до єдності у боротьбі за мир, демократію, соціальний прогрес.

Нижче друкуємо розповідь Мирослави Гринкової, яка приїхала вчитися в Одеський університет з Чехословаччини.

найсильнішим протестом проти гноблення.

Відповіддю на це були розправи і концтабори для 1300 студентів і закриття всіх вузів. Це відбулося 17 листопада. Цей день і вважається Міжнародним днем студентів.

Ми, студенти із Чехословачії, які навчаються в Одесі, згадуємо цю дату і засуджуємо агресивний імперіалізм. Його найжорстокіша зброя — фашизм знову викликав

ЦЕ БУЛО 35 РОКІВ ТОМУ...

35 років тому моя Батьківщина — Чехословаччина завдяки Мюнхенському зговору стала жертвою німецького фашизму. Вона була розгромлена і частину її зразу було окуповано.

Комуністична партія Чехословаччини, знаходячись у підпіллі, організувала рух Опору українці. Щодня він набував більш масового характеру.

28 жовтня 1939 року відбулась маніфестація з приводу 21-ї роковини створення чехословацької держави. Вона перетворилась у демонстрацію проти гітлерівського фашизму. Німецькі частини і поліція по-звірськи придушили цю демонстрацію. Тоді був тяжко поранений 24-річний студент-медик Ян Оплетал. Він помер. Його похорон 15 листопада прозвучав

плач дітей і голод у країні волелюбного чільського народу.

Ми підтримуємо народ Чілі у його справедливій боротьбі проти хунти за свою свободу і незалежність. Гаряче підтримуємо мирну політику Радянського Союзу. Тільки завдяки їй можна зберегти свободу і незалежність на всій Землі.

Мирослава ГРИНКОВА.

ПО СТОРІНКАХ ГАЗЕТ

Розпочався новий учбовий рік на факультеті теорії і практики комсомольської роботи. Мабуть, не всі знають, що існує цей сімнадцятий в Московському держуніверситеті факультет.

Метою його є виховання досвідчених комсомольських працівників.

Створено факультет у 1971 році за ініціативою комітету комсомолу університету. Він перший і єдиний у Москві. До його учбового плану входять наукова організація комсомольської роботи, основи комуністичного виховання молоді, методика політичної роботи з молоддю, ораторське мистецтво, історія ВЛКСМ, актуальні проблеми міжнародного молодіжного руху.

Бажаючи вступити на цей факультет проходять співбесіду на факультетському бюро, одержують рекомендацію за підписом секретаря ідеологічного відділу. По закінченню факультету студенти одержують диплом про вищу політичну освіту.

(«Московский университет»).

Маршрут останньої поїздки, з якої недавно повернулася зйомочна група кінофотолабораторії Ленінградського університету, пролягав на острів Сахалін.

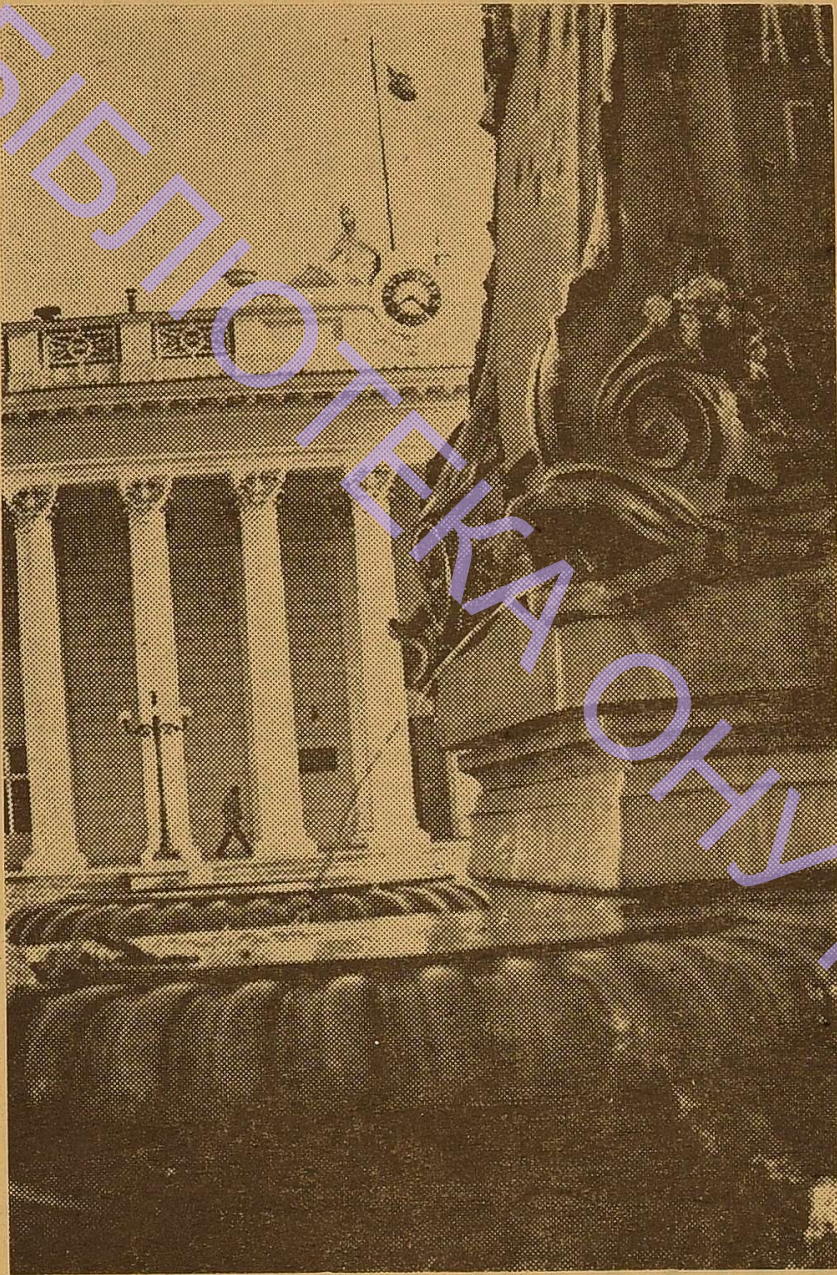
Там на рибозаводах Ліне і Сокіл відзнято робочі матеріали для нового фільму «Рибоводство». Понад два тижні продовжувалась експедиція.

Паралельно кінофотолабораторія приступає до роботи над новим фільмом, умовна назва якого «Пам'ятники архітектури». Фільм створюється за замовленням кафедри історії мистецтв університету. Зйомки проходять на площах і вулицях міста, у Петродворці, Павловську, Гатчині та інших місцях.

(«Ленинградский университет»).

Велику роботу проводить Рада молодих учених Самаркандського університету серед школярів і вчителів міста і області. У цьому році вона провела ряд конференцій, вікторин, диспутів. Для вчителів Самаркандського району нещодавно була проведена науково-практична конференція на тему: «Школа, профтехучилище, вуз і науково-технічний прогрес», а в будинку піонерів і школярів університетські молоді вчені організували вікторину «Країни, які розмовляють німецькою мовою». Студенти і аспіранти Самаркандського університету беруть активну участь у роботі школи «Юний математик», в оформленні класів, лабораторій і музеїв у школах Самарканда і області.

(«Самарканд университеті»).

ОСІНЬ НА ПРИМОРЬСЬКОМУ БУЛЬВАРІ.

Фото О. ЛЕВІТА.

МІСТО РІДНЕ

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

Зараз у ряді зарубіжних країн реєструється підвищена захворюваність грипом типу А. У зв'язку з тим, що на території СРСР цей штаб не циркулював, антител у населення до цього вірусу немає. У наступний осінньо-зимовий період можна чекати підйому захворюваності грипом, викликаним цим вірусом.

Грип — гостре інфекційне захворювання. Передача інфекції здійснюється через крапельки

слизу, які попадають у повітря, коли хворий розмовляє або кашляє. Місцем проникнення вірусу служать слизові оболонки верхніх дихальних шляхів. Токсини вірусу грипу уражають нервову, серцево-судинну і дихальну системи. Характерними для грипу є гострий головний біль, болі кінцівок, втрата смаку і нюху, висока температура.

З метою запобігання розповсюдженню грипу необхідно

УВАГА, ГРИП!

уникнути переохолодження організму, провітрювати приміщення, створювати потрібний температурний режим, організувати безперебійну роботу притоково-втяжної вентиляції. Слід також ретельно проводити вологе прибирання приміщення 0,2-процентним розчином хлористого вапна або 1-процентним розчином хлораміну. Столовий посуд — кип'ятити або мити розчином, який містить дезінфікуючі засоби (хлористе вап-

но, хлорамін), застосовувати протигрипозну сироватку, 0,25-процентну оксолинову мазь, інтерферон.

Основним засобом запобігання розповсюдженню грипу є попередня ізоляція хворого. Тому працівники турботливі зобов'язані негайно ізолювати хворого, а викладачі — відпускати хворих для лікування.

І. ГЛУЩЕНКО,
лікар.

НОВИХ

ВАМ УСПІХІВ!

Ми вже повідомляли про змагання Х Спартакіади Мінвузу УРСР, друкували звіти про виступи наших спортсменів. Нагадаємо, що університет на Спартакіаді був представлений збірними командами з шести видів спорту: волейбол (жінки), спортивна гімнастика, фехтування, баскетбол (чоловіки), художня гімнастика та легка атлетика. Колектив університету посів загальне одинадцяте місце.

Найбільш успішно виступили волейболістки і команда художньої гімнастики. Волейболістки на цих змаганнях одержали вісім перемог з однаковим рахунком — 3:0. Вони не мали жодної поразки. Ще одна цікава деталь. У зустрічі з минулорічним чемпіоном — командою Київського державного університету дівчата виграли першу партію з рахунком 15:0, не зробивши жодного переходу.

Відзначався вже у пресі успіх студента II курсу геофаку Ігоря Дугинця, який став чемпіоном з метання диска, і студента IV курсу хімфаку Олександра Каролицького, який вдруге став чемпіоном.

І от учасники змагань Спартакіади зібралися на зустрічі з керівництвом університету. Спортсменів приймали ректор університету професор О. В. Богатський, проректори професор Д. І. Поліщук і доцент Г. О. Тетерін, секретар парткому доцент Л. Х. Калуст'ян, голова профкому доцент В. Г. Грановська, декани факультетів.

тетів, представники громадських організацій.

З привітанням до учасників спортивних змагань звернувся ректор. У своєму виступі він відзначив, що за останні роки збірні колективи університету не завжди радували своїми успіхами. Виступи на Спартакіаді і результати, показані переможцями, мають стати початком успішних виступів у подальшому.

Ректор оголосив наказ, в якому оголошено подяку учасникам змагань Спартакіади: збірній команді з волейболу, команді з художньої гімнастики, І. Дугинцю та О. Каролицькому. Переможців Спартакіади нагороджено грошовою премією у розмірі місячної стипендії.

У наказі оголошено подяку тренерам команд, які зайняли призові місця, — старшим викладачам кафедри фізвиховання З. В. Барській та Т. С. Денисовій.

З успішним виступом на Спартакіаді спортсменів поздоровив секретар парткому університету Л. Х. Калуст'ян. Він розповів про великі спортивні традиції нашого вузу і особливо підкреслив, що заняття спортом мають поєднуватися з успішним навчанням.

На зустрічі виступив також завідувач кафедри фізвиховання Л. В. Маліков.

Присутні побажали спортсменам нових успіхів у навчанні і спорті.

Т. ДЕНИСОВА,
старший викладач кафедри фізвиховання.

НА БЛАКИТНИХ ДОРІЖКАХ

З жовтня нинішнього року кафедра фізвиховання нашого університету орендує плавальний басейн гідрометеорологічного інституту. З якою метою це зроблено? Які результати це дає вже зараз?

Щоб в'ясувати ці питання, я прийшов на одне із занять. Проводив його старший викладач кафедри І. Р. Біллер. І ось що мені розповіли: ідею організації занять підтримали одними з перших студенти геолого-географічного факультету. І це не випадково, бо плавання для них — річ найнеобхідніша. Кожен геолог повинен вміти плавати.

Тренування проводяться у години занять. Цікава організація їх. Басейном користуються I і II курси. Першокурсники тренуються один раз на тиждень, другокурсники — два. Але на кожному курсі є по п'ять учбових груп. Як зробити, щоб всі студенти мали змогу тренуватися? Вирішили: кожна група користується басейном один місяць.

Я прийшов у басейн тоді, коли відбулася зміна груп. Тому поговорити з тими, хто вже багато тренувався, не зміг. Але поруч на вільній доріжці плавала дівчина. Познайомились. Виявилось, що Алла Малініна спочатку відвідувала спецгрупу. Плавати не вміла.

Коли першокурсники з фізфаку запропонували ходити у басейн, вона з радістю погодилась. Місяць занять дав свої наслідки. Зараз вона вільно виконує нормативи комплексу ГПО з плавання. Занять Алла не припиняє. Ходить у секцію з плавання. І взагалі вирішила не розлучатися зі спортом.

Існують і деякі труднощі у проведенні занять з плавання. Тому що рівень підготовки студентів не однаковий. У процесі занять різниця дещо зникає. Але спочатку буває дуже важко.

Зрозуміло, що рано робити висновки. Те, що такі заняття потрібні і корисні, не викликає сумнівів. Шкода тільки, що увагу цьому виду спорту почали приділяти на кафедрі лише в цьому році. Проводяться ж заняття поки що систематично на одному факультеті. Безперечно, геологам плавання більш потрібне, ніж математикам чи філологам. І все ж погано, що інші факультети залишаються осторонь. Заняття з плавання мають проводитися не за принципом «для кого важливіше», а зі всіма бажаними з будь-якого факультету.

В. БУРЛАКОВ,
студент I курсу філфаку.